

แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
School Administration Guidelines for Becoming Educational Innovation
Organizations under the Secondary Educational Service Area Office
Bangkok 2

นพวินทร์ ขจรพันธ์เวคิน

Noppawin Khajornphanwekin

นิษฐฐา พีระชัยภาวงศ์

Nittha Peerachaipawong

ปรัชญา คณา

Prachya Kana

ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

Supervisor, The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2

e-mail: noppawin.khajorn@gmail.com

Received: 16 June 2025; Revised: 15 July 2025; Accepted: 16 July 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา และ 2) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 การวิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 52 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) และแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมมุ่งเน้นไปที่การนำเทคโนโลยี และ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่หลากหลายมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาส่วนใหญ่นำวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA ควบคู่ไปกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เฉพาะของแต่ละสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการบริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ (1) การบริหารจัดการสถานศึกษา (2) การใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ (3) การพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน (4) ส่งเสริมทักษะชีวิตและการแนะแนวเพื่อการประกอบอาชีพ และ (5) คุณภาพของผู้เรียนและบุคลากร และ 2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ (1) บริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ควบคู่วงจรคุณภาพ (PDCA), (2) นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ใน

การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้, (3) สร้างการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและทันสมัยเพื่อทักษะแห่งอนาคตที่เชื่อมโยงกับโลกอาชีพ, (4) พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นผู้สร้างสรรค์และขับเคลื่อนนวัตกรรม และ (5) ปลุกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, องค์กรแห่งนวัตกรรม, นวัตกรรมการศึกษา

Abstract

The objectives of this research paper are 1) to study the current situation in the management of educational institutions to become an educational innovation organization, and 2) to propose guidelines for the management of educational institutions to become an educational innovation organization. The research used qualitative research methods, including 52 school administrators, using the method of selecting specific samples (purposive sampling). Open-ended questionnaire and focus group discussion analyzed qualitative data by content analysis. The findings revealed the following: 1) The current situation of school administration under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 2 emphasizes the integration of technology and various school management models to enhance educational quality. Most schools implement the PDCA quality management cycle alongside their unique school models. School management is driven by five key aspects: (1) overall school management, (2) integration of technology in school and learning management, (3) curriculum development to meet learners' needs, (4) promotion of life skills and career guidance, and (5) development of student and staff quality., 2) The proposed guidelines for school administration to become educational innovation organizations consist of five approaches: (1) implementing strategy-based administration using the PDCA quality management cycle, (2) integrating innovation and technology into school and learning management, (3) designing flexible and modern learning experiences to foster future skills and align with global careers, (4) developing personnel to become innovators and creators, and (5) fostering an organizational culture that supports creativity and innovation.

Keywords: School Administration, Educational Innovation Organization, Educational Innovation

บทนำ

นวัตกรรม ถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กร เพราะจะสร้างรายได้เปรียบในการพัฒนาองค์กรให้มีความสำเร็จตามพันธกิจและเป้าประสงค์ได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะนวัตกรรมการศึกษานั้นถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาถือเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม พัฒนาชาติให้มีความเจริญซึ่งนวัตกรรมนั้นอาจจะหมายถึงสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่ หรือสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้รับการยอมรับหรือเผยแพร่เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป หรืออาจจะเกิดขึ้นแล้ว เคยใช้กับบริบทหนึ่งจนได้ผล

เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป แต่เมื่อนำไปใช้ในอีกบริบทหนึ่งก็ถือว่าเป็นนวัตกรรมได้เช่นกัน ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการพัฒนานวัตกรรมคือการสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาใหม่ หรือใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อาจจะเคยใช้ได้ผลกับบริบทอื่น ๆ มาใช้กับบริบทใหม่เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดกว่าสิ่งที่มีอยู่เดิม หรือปรับปรุงพัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาจึงมีความสำคัญเพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษานั้นมีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร (พระมหาวิริยชัย สัตตารัมย์ และคณะ, 2566) นวัตกรรมการบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ทางแนวคิด กระบวนการทำงาน หรือรูปแบบใหม่ๆ ในการบริหารจัดการโรงเรียนอันมาจากการสร้าง พัฒนา ต่อยอด หรือประยุกต์องค์ความรู้ที่อาจจะมาจากสาขาแขนง วิชาอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพในการบริหาร (พระครูสมุห์ทอง จิตปัญโญ (บุตรดี), 2568)

สถานศึกษาเป็นแหล่งให้การศึกษา อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดความรู้แก่ประชาชนในทุกพื้นที่ชุมชนตั้งแต่ วัยเด็กจนกระทั่งวัยผู้สูงอายุ สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงของสังคมให้ทันยุคสมัยหรือนุรักษ์วัฒนธรรมที่มีคุณค่าไว้ให้คงอยู่ต่อไป ทั้งนี้สถานศึกษาหรือโรงเรียนจึงมีความสำคัญต่อการสร้างสังคมในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การสื่อสาร และนวัตกรรมการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางการบริหารและการจัดการเรียนรู้ให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมทางการศึกษา (Educational Innovation Organization) เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้จึงให้ความสำคัญกับการนำหรือการประยุกต์ใช้กลยุทธ์ในการสร้างนวัตกรรมทั้งที่เป็นสิ่งประดิษฐ์หรือวิธีการใหม่ๆ โดยการพัฒนารูปแบบการบริหารหรือการจัดการเรียนรู้ให้ดีขึ้นกว่าสิ่งที่เป็นมาแบบเดิมโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการสร้างนิสัยการทำงานของบุคลากร สร้างสรรค์รูปแบบการปฏิบัติงาน สร้างสรรค์สื่อการเรียนรู้และการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เน้นวิธีการใหม่ๆ เพื่อพัฒนาองค์กรการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เหล่านี้มาจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีการสั่งสมความรู้พัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ (Master learning person) ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และพัฒนาเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม (นเรศวร เศรษฐ์สูงสิงห์ และคณะ, 2566) การเป็นสถานศึกษานวัตกรรม คือการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติคือการปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นให้บุคลากรคิดสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอทั้งสิ่งที่เป็นวิธีการทำงานและผลการดำเนินงานเน้นการเปลี่ยนแปลงด้วยกระบวนการวิธีการและเครื่องมือใหม่ๆ ที่มีประสิทธิภาพ (อินท์ชลิตา ปิติพันธ์เลิศ และ ธนาธร สระบัว, 2567) การจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ต่อเนื่องจากกิจกรรมการวางแผนการจัดองค์การเป็นการจัดกลุ่มคนที่มีความหน้าที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อทำกิจกรรมที่องค์การได้กำหนดขึ้น โดยต้องมีแนวทางที่จัดวางงานและการแบ่งงานภายในองค์การให้แต่ละคนในองค์การได้ปฏิบัติ เพื่อให้สามารถดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุธรรม ธรรมทัศนานนท์, 2566) ทั้งนี้แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมการศึกษา เป็นการเพิ่มความพร้อมในการบริหารองค์การนวัตกรรมการศึกษา โดยเน้นการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานบุคคล (อรพนิต ลิ้มสุวรรณโรจน์ และคณะ, 2565)

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งจะสะท้อนสภาพปัจจุบันของการดำเนินการซึ่งจะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนา และนำเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็น

องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 เพื่อสร้างกลไกหลักในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2
- 2) เพื่อเสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (open-ended questionnaire) จากการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งหมดเท่ากับ 0.90 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 เสนอแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประชากรที่ศึกษาได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Index of Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของข้อคำถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งหมดเท่ากับ 0.90 โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) มาวิเคราะห์เนื้อหาและพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2

ผลการวิจัย

1) สภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมมุ่งเน้นไปที่การนำเทคโนโลยี และ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่หลากหลายมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาส่วนใหม่นำวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA ควบคู่ไปกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เฉพาะของแต่ละสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการบริหารสถานศึกษา การทำงาน การพัฒนาหลักสูตร การดูแลนักเรียน และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน และมีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนตามนโยบาย "เรียนดี มีความสุข" และ ปอด อ, ร, มส, และ มผ. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต ปัจจุบัน

สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ได้ดำเนินการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

1.1 การบริหารจัดการสถานศึกษา

ผู้อำนวยการสถานศึกษานำกระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์และวงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) มาใช้ในทุกระดับเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน เริ่มตั้งแต่การศึกษาความต้องการ (P), การปฏิบัติตามแผน (D), การตรวจสอบและประเมินผล (C), ไปจนถึงการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง (A) รวมถึงการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เพื่อวางแผนกลยุทธ์ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก เพื่อสนับสนุนการศึกษาและเป็นแหล่งเรียนรู้

1.2 การใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สถานศึกษานำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้พัฒนาทั้งองค์กรและผู้เรียน เช่น ระบบวัดแววความสามารถพิเศษ, แอปพลิเคชันสำหรับการเรียนการสอน, ระบบวัดผล, ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน, ระบบประเมินครู และระบบสารสนเทศโรงเรียน รวมถึงใช้ระบบออนไลน์และแอปพลิเคชันเพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการและสนับสนุนให้นักเรียนมี ทักษะดิจิทัล และสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา (Anywhere Anytime) และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งสู่การเป็นโรงเรียนแห่งนวัตกรรม ส่งเสริมการทำงานแบบร่วมมือ และการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากร โดยใช้ Professional Learning Community (PLC) เป็นเครื่องมือสำคัญในการแลกเปลี่ยนความรู้และร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้

1.2 การพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความสนใจและศักยภาพที่แตกต่างกันของผู้เรียน โดยนำข้อมูลจากการสำรวจความสนใจ ผลการประเมินหลักสูตร รวมถึงผลการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพมาใช้ในการพัฒนา นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการศึกษาที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงาน ผ่านรายวิชาเลือกเสรีบูรณาการสู่อาชีพ, หลักสูตรสมรรถนะอาชีพระยะสั้น และรูปแบบทวิภาคี โดยร่วมมือกับสถานประกอบการและสถาบันการศึกษาต่างๆ

1.3 ส่งเสริมทักษะชีวิตและการแนะแนวเพื่อการประกอบอาชีพ

สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนา ทักษะชีวิต เช่น การรู้คุณค่าในตนเอง, การคิดวิเคราะห์, การจัดการอารมณ์, และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี พร้อมใช้กระบวนการแนะแนวที่บูรณาการกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่โลกของการทำงาน นอกจากนี้ยังจัดกิจกรรมหลากหลาย เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา และชุมนุม เพื่อส่งเสริมศักยภาพและความสนใจพิเศษของผู้เรียน

1.4 คุณภาพของผู้เรียนและบุคลากร

สถานศึกษามีเป้าหมายชัดเจนตามนโยบาย "เรียนดี มีความสุข" และปลอดภัย "อ, ร, มส, มผ." โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งยังพัฒนาครูให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้บุคลากรมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 5 แนวทาง ดังนี้

2.1 บริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ควบคู่วงจรคุณภาพ (PDCA)

สถานศึกษาใช้กระบวนการบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ วิเคราะห์สภาพแวดล้อม เช่น SWOT Analysis ในการศึกษาความต้องการ ปัญหา ความต้องการในการพัฒนาสถานศึกษา และใช้กระบวนการวางแผนกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษา และนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในทุกระดับ ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู และการดำเนินงานในภาพรวมของโรงเรียน เป็นหลักควบคู่ไปกับการดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเฉพาะของแต่ละสถานศึกษา เพื่อสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนและยกระดับคุณภาพทางการศึกษา

2.2 นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องดำเนินงานในหลายมิติควบคู่กันไป โดยมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เป็นหัวใจสำคัญ ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม โดยบูรณาการนวัตกรรมการและเทคโนโลยีเข้ากับแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว เช่น การตั้งเป้าหมายในการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัลให้ครบวงจรภายใน 3 ปี นอกจากนี้ การจัดตั้งหน่วยงานหรือคณะทำงานที่รับผิดชอบด้านนวัตกรรมโดยตรง เช่น "ศูนย์นวัตกรรมและการเรียนรู้ดิจิทัล" พร้อมจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น จะช่วยสนับสนุนการทำงานได้อย่างเป็นรูปธรรม ควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์นวัตกรรม และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และต่อยอดนวัตกรรม ที่สำคัญคือการสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างต่อการทดลองและยอมรับ ความผิดพลาด มองว่าความล้มเหลวเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.3 สร้างการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและทันสมัย เพื่อทักษะแห่งอนาคตที่เชื่อมโยงกับโลกอาชีพ

สร้างการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและทันสมัย เพื่อทักษะแห่งอนาคต และเชื่อมโยงกับความต้องการของตลาดแรงงาน นวัตกรรมการศึกษา คือ การปรับเปลี่ยนหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัยและตอบโจทย์ผู้เรียน การออกแบบหลักสูตรที่เน้นทักษะแห่งอนาคต จึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยควรบูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้ากับการจัดการเรียนรู้แบบ Problem-Based Learning (PBL) หรือ Project-Based Learning (PBL) พร้อมกันนี้ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ อย่างจริงจังเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การใช้ AI สำหรับ Personalized Learning, VR/AR เพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่สมจริง และระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (LMS) เพื่ออำนวยความสะดวก นอกจากนี้ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น ก็เป็นสิ่งจำเป็น โดยจัดให้มีห้องสมุดดิจิทัล ห้องปฏิบัติการนวัตกรรม และพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันที่เข้าถึงได้ง่ายและหลากหลาย การประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ ควรได้รับการปรับเปลี่ยนจากการเน้นความรู้ความจำไปสู่การประเมินทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตจริง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น Portfolio, Rubrics และการประเมินทักษะการปฏิบัติ นอกจากนี้ การประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถานประกอบการ เพื่อจัดหาแหล่งเรียนรู้และประสบการณ์จริง เช่น การฝึกงาน หรือการเรียนรู้แบบทวิภาคี จะเป็นกุญแจสำคัญในการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่โลกแห่งการทำงานอย่างแท้จริง

2.4 พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นผู้สร้างสรรค์และขับเคลื่อนนวัตกรรม

การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นผู้สร้างสรรค์และขับเคลื่อนนวัตกรรม การพัฒนาศักยภาพบุคลากรจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง สถานศึกษาต้องพัฒนสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม ของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดอบรมและพัฒนาให้ครู มีความรู้ ความเข้าใจ ในการใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือนวัตกรรมใหม่ๆ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองโดยการสร้างแรงจูงใจ และโอกาสให้บุคลากรได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะใหม่ๆ อยู่เสมอ เช่น การจัดตั้ง "ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง

วิชาชีพ (PLC)" เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ นอกจากนี้ การสร้างช่องทางให้บุคลากรได้แสดงความคิดสร้างสรรค์ก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรเสนอแนวคิดนวัตกรรมใหม่ๆ และจัดกิจกรรมหรือโครงการประกวดนวัตกรรมการศึกษา เพื่อกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์

2.5 ปลุกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ปลุกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม วัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนนวัตกรรมจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน สถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม โดยปลุกฝังค่านิยมที่สนับสนุนการทดลอง การเรียนรู้จากความผิดพลาด และการคิดนอกกรอบ พร้อมกันนี้การส่งเสริมการสื่อสารและการแบ่งปันความรู้ ก็เป็นสิ่งสำคัญ โดยจัดให้มีช่องทางการสื่อสารที่เปิดกว้างและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิดและองค์ความรู้ระหว่างบุคลากร นอกจากนี้ การให้รางวัลและยกย่องผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นการสร้างแรงจูงใจและกำลังใจให้บุคลากรที่มีผลงานโดดเด่นด้านนวัตกรรม และท้ายที่สุด การมุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยบูรณาการหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนเข้ากับทุกกระบวนการของสถานศึกษา จะช่วยให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว

อภิปรายผล

การอภิปรายผลครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) สภาพปัจจุบันในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในภาพรวมมุ่งเน้นไปที่การนำเทคโนโลยี และ รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่หลากหลายมาใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาส่วนใหม่นำวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA ควบคู่ไปกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษา เฉพาะของแต่ละสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการบริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ (1) การบริหารจัดการสถานศึกษา (2) การใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ (3) การพัฒนาหลักสูตรที่หลากหลายและตอบสนองความต้องการของผู้เรียน (4) ส่งเสริมทักษะชีวิตและการแนะแนวเพื่อประกอบอาชีพ และ (5) คุณภาพของผู้เรียนและบุคลากร สะท้อนให้เห็นถึงมุ่งมั่นของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยมีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือหลัก มีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีความหลากหลายและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน ให้ความสำคัญ กับการพัฒนาทักษะชีวิตและการแนะแนวอาชีพ สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ใช้กระบวนการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์และวงจรคุณภาพ PDCA เป็นกรอบในการดำเนินงาน ควบคู่ไปกับรูปแบบการบริหารสถานศึกษา มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน บุคลากร และสถานศึกษา รวมถึงสร้างวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม การขับเคลื่อนโดยการนำนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 แสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของสถานศึกษาที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาวีรวิชญ์ สัตตารัมย์ และคณะ (2566) กล่าวว่า นวัตกรรม ถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กร เพราะจะสร้างรายได้เปรียบในการพัฒนาองค์กรให้มีความสำเร็จตามพันธกิจและเป้าประสงค์ได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะนวัตกรรมการศึกษานั้นถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการศึกษาถือเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาคน พัฒนาสังคม พัฒนาชาติให้มีความ

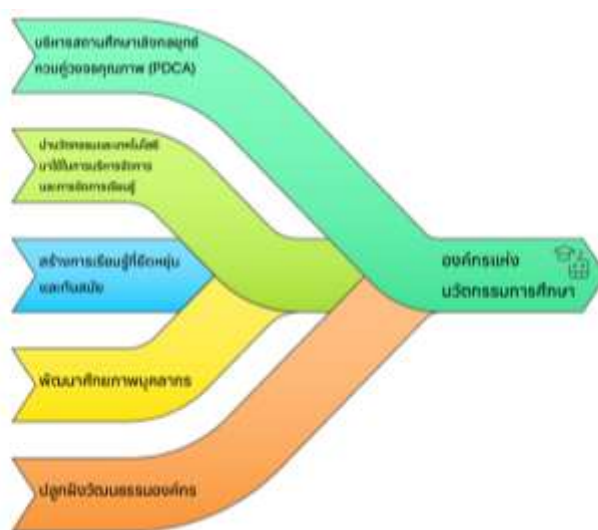
เจริญซึ่งนวัตกรรมนั้นอาจจะหมายถึงสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่ หรือสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้รับการยอมรับ หรือเผยแพร่เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป หรืออาจจะเกิดขึ้นแล้ว เคยใช้กับบริบทหนึ่งจนได้ผล เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป แต่เมื่อนำไปใช้ในอีกบริบทหนึ่งก็ถือว่าเป็นนวัตกรรมได้เช่นกัน ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการพัฒนานวัตกรรมคือการสร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นมาใหม่ หรือใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อาจจะเคยใช้ได้ผลกับบริบทอื่น ๆ มาใช้กับบริบทใหม่เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดกว่าสิ่งที่มีอยู่เดิม หรือปรับปรุงพัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้นกว่าเดิม การพัฒนานวัตกรรมการศึกษาจึงมีความสำคัญเพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษานั้นมีผลสัมฤทธิ์เป็นไปตาม วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร และสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ รัตนเพียรธัมมะ และ ปิยะนันท์ พรหมน้อย (2559) กล่าวว่า การใช้นวัตกรรมการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นทั้งด้านหลักสูตรที่หลากหลาย หลักสูตร บูรณาการที่สอดคล้องกับความแตกต่างของผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ด้านสื่อการสอนที่ทันสมัยใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ เครือข่ายสังคมออนไลน์ ด้านการประเมินผล เพื่อ พัฒนาการเรียนรู้และด้านการบริหารจัดการที่อิสระและสอดคล้องกับศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียน และชุมชน เพื่อสร้างพลังของการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย โดยร่วมกันขับเคลื่อนให้เกิดผลสำเร็จใน การ พัฒนาการศึกษาดังกล่าวอย่างสมดุลและยั่งยืนตอบสนองพลวัตการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมสร้าง สังคมไทยให้ก้าวสู่สังคมแห่งปัญญาการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ อรพินิต ลิ้มสุวรรณโรจน์ และคณะ (2565) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยลักษณะองค์การและความต้องการจำเป็นของการบริหารองค์การนวัตกรรมการศึกษาของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของประเทศไทย พบว่า แนวทางการพัฒนาสถานศึกษา เพื่อการเป็นองค์กรนวัตกรรมการศึกษา ได้แก่ การเพิ่มความพร้อมในการบริหารองค์การนวัตกรรมการศึกษา โดยเน้นการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานบุคคล

2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ (1) บริหารสถานศึกษาเชิงกล ยุทธ์ควบคุมวงจรคุณภาพ (PDCA), (2) นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการ เรียนรู้, (3) สร้างการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและทันสมัย เพื่อทักษะแห่งอนาคตที่เชื่อมโยงกับโลกอาชีพ, (4) พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นผู้สร้างสรรค์และขับเคลื่อนนวัตกรรม และ (5) ปลุกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่ สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทั้งนี้การก้าวสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา ที่แท้จริง นั้น จำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการนวัตกรรมและเทคโนโลยีเข้ากับทุกมิติของการบริหารจัดการ การพัฒนา หลักสูตร การส่งเสริมบุคลากร และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร แนวทางที่นำเสนอนี้เป็นเพียงกรอบการ ดำเนินงานเบื้องต้นที่ต้องมีการปรับประยุกต์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ด้วยความมุ่งมั่นและ ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สถานศึกษาจะสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมการศึกษาที่ตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งสอดคล้องกับ สันติชัย ใจชุ่มชื่น (2561) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารนวัตกรมสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า รูปแบบการบริหารนวัตกรมสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ 2) ด้านการ พัฒนาภาวะผู้นำและธรรมาภิบาลของผู้บริหาร 3) ด้านการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากร 4) ด้านการพัฒนา หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการของโรงเรียน 6) ด้านการ พัฒนาสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนต่อการเรียนรู้และนวัตกรรม และ 7) ด้านการพัฒนาความร่วมมือกับเครือข่าย ในการจัดการศึกษา โดยในองค์ประกอบแต่ละด้านมีกระบวนการบริหารจัดการตามหลักวงจรคุณภาพ และ สอดคล้องกับ สุริยะ วชิรวงศ์ไพศาล และคณะ (2565) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบไอซีทีเพื่อการจัดการ

นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับสถาบันการอาชีวศึกษาในประเทศไทย พบว่า แนวทางการพัฒนาประกอบด้วย 1) การออกแบบและใช้งานให้ตอบสนองต่อการทำงานทุกฟังก์ชัน 2) การใช้วิธีการมาตรฐานเพื่อให้มีประสิทธิภาพและตรงตามวัตถุประสงค์ 3) การสร้างสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ควบคู่ไปกับเทคโนโลยีทั้งในส่วนของผู้บริหาร ครูผู้สอน บุคลากร และผู้เรียน และ 4) การวางแผนและกำหนดเป้าหมายของผู้ใช้งานที่ชัดเจน และตอบสนองต่อการใช้งานเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับ ศุภราภรณ์ ปางนิตติณกร และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบนวัตกรรมการจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนเทศบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น พบว่า องค์ประกอบนวัตกรรมการจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนเทศบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) การวางแผน ยุทธศาสตร์ 3) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ 4) การวัดและประเมินผล 5) การบริหารจัดการวิชาการ และ 6) การบริหารจัดการผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เรียกว่า นวัตกรรมการบูรณาการโดยทุกองค์ประกอบจะต้องเชื่อมโยงกัน ผ่านวิสัยทัศน์ พันธกิจวัฒนธรรมองค์กร และโครงสร้างการบริหารของสถานศึกษาโดยผู้นำหรือผู้บริหารมีบทบาทหลักในการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ และสอดคล้องกับ สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา พบว่า การจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย 1) การจัดโครงสร้างองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา ได้แก่ 1.1) การกำหนดโครงสร้างขององค์กร 1.2) การจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันทำงานตามโครงการต่างๆ 1.3) การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และ 1.4) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในองค์กร 2) การมุ่งเน้นการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์สู่ความเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ได้แก่ 2.1) มีการมุ่งพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นนักนวัตกรรม 2.2) การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีม 2.3) การจัดบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ และ 2.4) การเสริมสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมนวัตกรรม และสอดคล้องกับ พระครูสมุห์ทอง ฐิตปัญโญ (บุตรดี) (2568) ได้ศึกษาเรื่อง นวัตกรรมการบริหารการศึกษา พบว่า นวัตกรรมการบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการสร้างสรรค์ทางแนวคิด กระบวนการทำงาน หรือรูปแบบใหม่ๆ ในการบริหารจัดการโรงเรียนอันมาจากการสร้าง พัฒนา ต่อยอด หรือประยุกต์องค์ความรู้ที่อาจจะมาจากสาขาแขนงวิชาอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและคุณภาพในการบริหาร ประกอบด้วย 1) นวัตกรรมเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ที่มุ่งเน้นการปรับปรุงนโยบายและยุทธศาสตร์ผ่านแนวคิดและการวางแผนที่สร้างสรรค์ 2) นวัตกรรมด้านสินค้าและบริการ ในที่นี้มุ่งพัฒนาสินค้า (ผู้รับบริการคือนักเรียน) และบริการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการส่งมอบภาครัฐ 3) นวัตกรรมการให้บริการ/การส่งมอบงาน มุ่งปรับปรุงวิธีการและเส้นทางการให้บริการ 4) นวัตกรรมด้านกระบวนการและการบริหารองค์กร มุ่งพัฒนาประสิทธิภาพและโครงสร้างองค์กรภายใน 5) นวัตกรรมด้านการปฏิสัมพันธ์เชิงกระบวนการ มุ่งปรับปรุงการมีส่วนร่วมและการสื่อสารภายในกระบวนการภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการโรงเรียนตาม วPA เป็นเทคนิคการใช้ นวัตกรรมในการบริหารจัดการโรงเรียน มีองค์ประกอบ 9 ด้าน ดังนี้ 1) การขับเคลื่อนด้านการบริหารโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการ มีปัจจัยหลักจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้นำ ชุมชน บรรยายาศการเรียนรู้ เทคโนโลยี เป้าหมาย 2) การขับเคลื่อนด้านการสอน คือ ผู้อำนวยการ มีปัจจัยหลัก จำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักสูตรและการประเมิน รูปแบบและการปฏิบัติการสอน การพัฒนาวิชาชีพ 3) การขับเคลื่อนด้านการเรียนรู้ คือ นักเรียน มีปัจจัยหลักได้แก่นักเรียนได้มีส่วนร่วมและสามารถลงมือทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยจะเห็นได้ว่าแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ 1) บริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ควบคู่วงจรคุณภาพ (PDCA) 2) นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ 3) สร้างการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและทันสมัย เพื่อทักษะแห่งอนาคตที่เชื่อมโยงกับโลกอาชีพ 4) พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นผู้สร้างสรรค์และขับเคลื่อนนวัตกรรม และ 5) ปลุกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 จะช่วยให้การบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา และส่งผลให้สถานศึกษามีพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประเด็นหลักที่ปรากฏ คือ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการใช้นวัตกรรม สถานศึกษา และผู้บริหารมีการนำนวัตกรรม เทคโนโลยี และข้อมูลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ครูมีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัย การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีช่วยให้ครูสามารถ ออกแบบและพัฒนาสื่อการสอนที่หลากหลาย รวมถึงมีเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการดูแลนักเรียน ซึ่งสะท้อนถึง คุณภาพและความเป็นครูมืออาชีพ และผู้เรียนมี ความรู้ความสามารถ ตามหลักสูตรและพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมี สมรรถนะและทักษะที่จำเป็น สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานระดับนโยบายสามารถนำผลของการวิจัยแนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ไปใช้

กำหนดนโยบายซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเป็นกลไกหลัก
ในการขับเคลื่อนหรือเพิ่มประสิทธิภาพ การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษาทั้งระบบ

1.2 แนวทางการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ทั้ง 5 แนวทางผู้บริหารสถานศึกษาและครู ควรนำแนวทาง
นี้ไปปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำไปศึกษาค้นคว้าโรงเรียนที่มีบริบทและขนาดแตกต่างกัน โดยใช้การศึกษาพหุกรณีของแต่ละ
สถานศึกษา ในการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม ว่าผลการวิจัย มีประโยชน์เหมือนและ
แตกต่างกันอย่างไร

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม
การศึกษาแนวใหม่กับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยของการบริหารสถานศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา
ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร ครูและนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- นเรศวร เศรษฐสิงห์ และ ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2566). การพัฒนานวัตกรรมการบริหารการศึกษาใน
สถานศึกษา. ศึกษาสาร 11(2), 275–285.
- พระครูสมุห์ทอง ฐิตปัญโญ (บุตรดี), สมศักดิ์ บุญปุ และ มั่นสนันท์ บุญปุ. (2658). นวัตกรรมการบริหาร
การศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษาและมนุษยสังคมศาสตร์. 3(1), 32–48.
- พระมหาวิริยชัย สัตตารัมย์, พระมหาญาณวัฒน์ ฐิตวฑฒโน และ สมศักดิ์ บุญปุ. (2566). การพัฒนานวัตกรม
การศึกษาเพื่อการจัดการเรียนรู้. วารสารบรรณการศึกษาศาสตร์และมนุษยสังคมศาสตร์. 4(1), 54–65.
- วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ และ ปิยะนันท์ พร้งน้อย. (2559). นวัตกรรมการศึกษาในการพัฒนาทักษะเพื่อการ
ดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ร่วมพฤษ. 34(3), 55–78.
- ศุภราภรณ์ ปางนิตติคุณกร, วสันต์ อดิศักดิ์, ชิตชนก เชิงขาว และโอภาส เกาไศยาภรณ์. (2563). รูปแบบ
นวัตกรรมการจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับโรงเรียนเทศบาล สังกัดกรมส่งเสริมการปกครอง
ท้องถิ่น. Journal of Information and Learning. 31(2), 28–36.
- สันติชัย ใจชุ่มชื่น. (2561). รูปแบบการบริหารนวัตกรมสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2553). การจัดการนวัตกรมสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน
นวัตกรรมแห่งชาติ.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2566). การจัดการสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์
มจร. 11(4), 1658–1667.
- สุริยะ วชิรวงศ์ไพศาล, ดร.ณิ ปญจรัตน์, ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์, สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์, พงษ์ศักดิ์ ผกามาศ
และ ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2565). แนวทางการพัฒนาระบบไอซีทีเพื่อการจัดการนวัตกรมทาง
การศึกษาสำหรับสถาบันการอาชีวศึกษาในประเทศไทย. วารสารบริหารวิชาการสนับสนุน
สถาบันอุดมศึกษาไทยรับใช้สังคม. 3(2), 44–67.

อรพนิต ลิ้มสุวรรณโรจน์, ชัยวุฒิ จันมา และ พิศมัย จารุจิตติพันธ์. (2565). ปัจจัยลักษณะองค์การและความ
ต้องการจำเป็นของการบริหารองค์การนวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในพื้นที่
นวัตกรรมการศึกษาของประเทศไทย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. 11(2), 142–154.
อินท์ชลิตา ปิติพันธุ์เลิศ และ ธนาธร สระบัว. (2567). ปัจจัยการเป็นสถานศึกษานวัตกรรมโลกยุคใหม่. วารสาร
บริหารธุรกิจราชชมงคลสุวรรณภูมิ. 1(3), 24–33.